

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

Julius Rabl

MUDr. Filip Rabl

Alfred Rabl

Emil Rabl

Die hiesige Kultusgemeinde besitzt außer den abgebrannten Gebäuden gar kein anderes eigenes Vermögen, die Mitglieder dieser Kultusgemeinde sind sämtlich arme Leute, die sich recht kümmerlich, aber ehrlich ernähren.

In dieser jämmerlichen, und über alles traurigen Lage, in welcher die hiesige mittellose israelit. K. G. mehr denn ein langes Jahr auf den Trümmern ihres abgebrannten Tempels zum Himmel um Hilfe und Erweckung von Wohltätern zu flehen nicht ermüdet, in diesem unaussprechlich großen Unglücke, in welchem es den frommen Kultusmitgliedern an der gewohnten geheiligten Stätte eines gemeinschaftlichen Bethauses fehlt, in diesem endlosen Trübsale allgemeiner geistiger Beklommenheit und Trauer waget der in tiefster Ehrfurcht untergezeichnete Kultusvorstand sich Euerer kaiser. königl. apostolischen Majestät in tiefster Demut mit der fußfälligen Bitte zu nahen... — Celková škoda byla odhadnuta v této žádosti na 8000 zl., což také př. města Lustigem bylo potvrzeno. Všechna ta krásná slova v žádosti vyzněla ale naprázdno. Bylo na ně lakonicky odpověděno: „Seine Majestät der Kaiser Ferdinand finden sich bei dem großen Andränge nicht bestimmt, dießem Gesuche zu willfahren. Reichstadt am 7. August 1864.“

Posledního prosince r. 1863 podal stavitel K. Hamr rozpočet na stavbu nové synagogy. Rozpočet dostoupil výše 2845 zl. 51 kr. Ke stavbě bylo přikročeno v následujícím roce, ale ještě 5 let nato splácí ž. o. staviteli Hamrovi dluh a Moises Feigl podává si účet za sklenářskou práci. Lavice a oltář byly do nové a úhledné synagogy pořízeny r. 1874. Pěkně a slohově stavěná budova byla potom dlouho ozdobou města.

Mimo synagogu vyhořel také starý žid. špitál, který nebyl již obnoven. Zbyla po něm až dosud zřícenina vedle nynějšího domku č. 406 (dříve III). Posledními špitálníky byli Benjamin Hö nig od r. 1802 do r. 1830, Löbl R a b l (r. 1833) a Löbl J u s t i t z do požáru.

Lázně, jež stávaly při špitálu, byly pro sešlost zbořeny již počátkem XIX. st. Místo nich byly vystavěny maličké domečky za číslem III; jeden pro lázně, druhý patrně pro omývání mrtvých (Waschhaus).

V sedmdesátých letech bylo v našem městě asi 110 příslušníků ž. o. Tehdy bylo o velkých svátcích prostranství u synagogy přeplněno židy a židé pořádali o masopustě i svůj vlastní bál. O tehdejších židovských rodinách můžeme si učiniti pěknou představu, nahlédneme-li do protokolu²⁸⁾ o schůzích členů ž. o. Podle těchto záznamů dostupovaly roční výdaje obce asi 180 zl. a bývaly rozděleny tak, že Moritz Lieblich

platil 33 zl., Moises Rabl 6, Wilhelm 3, Adolf 12, Zacharias Grünwald 6, Salomon Feigl 730, Ignatz Rabl 3, Adolf Feigl 730, Gabriel Gottlieb 6, Adalbert Kollmann 1330, Ignatz 15, Moritz a Kateřina Herrmannová 21, Arnstein z Pluhova Žďára 3, J. Eisen z Veselí 3, Karel Kollmann 3, Filip Rabl 730, Abraham Hö nig 6, Filip Herrmann 6, Šimon Votzásek 3, Adolf Feigl ve Volyni 3 a Wolf Feigl 3 zl. Z toho je patrné, že bylo v Ř. asi 17 židovských rodin. Počítáme-li, že rodiny byly přibližně šestičlenné, dostaneme přes 100 členů israelského vyznání.

Schůze členů obce se konaly nejméně každé čtvrtletí. Bylo totiž nutno vypočítati a zaplatiti každého čtvrt roku tak zvaný kvartál, částku, která připadala na každou hlavu rodiny. Z těchto vybraných peněz hradily se pak ony celoroční výdaje obce, o kterých byla v předešlém odstavci řeč. Volby funkcionářů odbyvaly se pravidelně vždy jednou za 3 roky. O volbě podávala se zpráva okresnímu hejtmánství, které vzalo vypsání volby na vědomí a zároveň volby schvalovalo. Volen byl představený obce, představený synagogy a pokladník. Tak byl zvolen 17. dubna 1881 při prvním skrutiniu za př. Bernard R a b l. Když ale prohlásil, že volbu nepřijímá, poněvadž právě v uplynulém období představeným byl a pro jiná zaměstnání nemůže úřad zastávat, bylo přikročeno k druhé volbě. A tu byl zvolen za př. osmi hlasy JUC. Filip H e r r m a n n, za d. s. Bernard Rabl pěti hlasy a za pokladníka Markus R a b l, také pěti hlasy.

Na téže schůzi bylo usneseno, aby byla opravena hřbitovní zeď podle rozpočtu stavitele B. V í t y. Dozor na opravu měli míti Samuel Rabl, Abraham Hö nig, Alois Feigl a Ignatz Rabl. Kromě uvedených členů obce zúčastnili se této schůze ještě Samuel Hö nig, Joachim Hö nig, Filip Herrmann, Jakub Rabl a bratr Aloise Feigla, Ignatz.

Do konce XIX. st. klesl počet židů v Ř. na 50. Po Lazaru Beneschovi pokoušela se několikrát ž. o. obsaditi uprázdněné místo u. n., ale nedařilo se jí to. Žádný z učitelů nepracoval tak svědomitě, jako starší rb. Když potom příslušníků židovského vyznání stále ubývalo, byla celá záležitost vyřízena tak, že příjžděl děti vyučovati rb. z Jindřichova Hradce, a to obyčejně v neděli poledne. V synagoze zastupovali jej při modlitbách místní židé, zejména Samuel Rabl a zet Beneschův Samuel Hö nig.

V r. 1930 žijí v Ř. již jen tito členové ž. o.: Na č. 110 Karel Hö nig, řezník, se svou manželkou a dcerou Marií, na č. 181 sestra K. Hö niga, Hermína, na č. 117 Nathan Weiner²⁹⁾, obchodník, s manželkou, se švagrovou a s Reginou Rablovou, na č. 11 MUDr. Filip Rabl, na č. 227 Žofie a Lidmila Rablová, na č.